

نقش آموزش عالی و دانشگاههای اسلامی در اتحاد ملی و انسجام اسلامی

نویسنده گان : علیرضا قاسمی زاد *

افسانه رنجبر **

* مدرک تحصیلی : دانشجوی دکترای مدیریت آموزش عالی ، اداره آموزش و پرورش ناحیه یک شیراز

چکیده :

مقاله حاضر به بررسی مفهوم اتحاد ملی و انسجام اسلامی ، راهکارهای تقویت آن و نقش آموزش عالی و دانشگاه اسلامی در رسیدن به آن می پردازد. در این مقاله راههای بهبود و رسیدن به اتحاد ملی و انسجام اسلامی عبارتند از : تقویت عزت عمومی، ارائه تصویر روشن از تمدن ایران و اسلام ، افزایش نظارت همگانی (امر به معروف و نهی از منکر) ، خودسازی اخلاقی و تقویت ایمان ، حضور در اجتماعات عبادی- سیاسی و توجه به دانشگاههای اسلامی که به طور مشروح مورد بحث و بررسی قرار گرفته شده است.

کلید واژه:

اتحاد ملی و انسجام اسلامی ، آموزش عالی ، دانشگاه اسلامی

مقدمه:

نامگذاری سال 1386 به نام سال اتحاد ملی و انسجام اسلامی از جانب مقام معظم رهبری خود بیلنگر اهمیت این موضوع در تداوم ، بقا و استواری اسلام و مسلمین و پیچیدگی و به هم تنیدگی اتحاد ملت ایران و نقش آن در انسجام و استحکام روابط مسلمین دارد. بی شک طی کردن مدارج کمال و سعادت مستلزم داشتن الگویی عملی است که حرکت در این مسیر را سرعت و استمرار بخشد.

از این جهت وحدت و الفت ملت ایران به عنوان ملتی که با تجارب موفق در پیاده کردن ابعاد مختلف اسلام پیشرو و ممتاز بوده می تواند مقدمه ای موثر جهت انسجام میان مسلمین باشد. ریشه این وحدت و الفت را می توان در سخنان رهبر کبیر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی امام

خمینی (ره) در سخنان نغز و کلام دلنشین خود که همواره امت اسلامی را به وحدت و انسجام در برابر بیگانگان، ملحدان و دشمنان داخلی و خارجی دعوت می کردند و مسلمانان را از هرگونه تفرقه و اختلاف افکنی برحذر می داشتند پیدا نمود. اگر چه توطئه ها و دسیسه های دشمنان علیه وحدت و یکپارچگی مسلمانان جهان به قدمت تاریخ اسلام است و به صدر آن باز می گردد، اما در دوران معاصر است که با شدت بیشتر و البته موزیانه تر و با ابزارهای مدرن و روش های نرم پی گیری می شود. (جمهوری اسلامی، 86/03/01)

راهکارهای تقویت اتحاد ملی و انسجام اسلامی

الف - تقویت عزت عمومی

رسیدن به سعادت دنیا و آخرت هدف متعالی ملت ایران است. دولت و ملت اگر بخواهند به پیروزی و اهداف اسلامی با تمام ابعادش، که سعادت بشر است دست یابند باید از اختلاف و تفرقه بپرهیزند و فرمان حق را اطاعت نمایند (صحیفه نور، جلد 6، ص 89). ملت ایران در صورتی که از نظر مادی و معنوی ارتقا یابد و به استقلال ملی و عزت ملی دست یابد و از تمام ظرفیتهای خود بهره گیرد و در پیاده کردن عدالت اجتماعی بکوشد می تواند برای تمام جوامع مسلمان الگو باشد و آن را به دیگران عرضه دارد. اما همه اینها در گرو تقویت و کرامت این ملت بزرگ است. ملتی که به توانایی های خود ایمان و باور دارد به راحتی می تواند قله های افتخار را فتح نماید. ایمان و باور نسبت به تواناییها و ظرفیتهای می تواند بزرگترین نیروی محرکه برای شکستن سدها و موانع در رسیدن به هدف باشد. یکی از مهمترین راههای افزایش عزت عمومی عبارت است از:

ارائه تصویر روشن از تمدن ایران و اسلام

کارنامه تمدن ایران و اسلام هرکدام فصلی درخشان و طلوعی در تاریخ انسانی است. ایرانیان وارث دو تمدن بزرگ و پویا هستند. نیاکان ما همواره با پیروی از فرهنگ والای ایرانی نسبت به رعایت حقوق بشر و عدالت و امدار بوده اند. نمونه هایی از آن را می توان در وصایای کورش و

داریوش کبیر مشاهده نمود. همچنین نیاکان ما با پیروی از پیامبر (ص) چند قرن عرضه کننده علم ، فرهنگ ، معنویت و کشورداری برای جهانیان بوده است.

در طول تاریخ در میان اقوام و ملل مختلفی که از ابتدا ی اسلام به آن گرویدند ایرانیان نقش والا و برجسته ای داشته اند. در عرصه های علم و عمل خوش درخشیدند و پرچمداری آیین حق را بر دوش کشیدند. در حدیث آمده است پیامبر اکرم (ص) فرمودند: " ایرانیان بزرگترین سهم را در اسلام دارند ". این بالندگی در صحنه های علم ، عمل و ایمان از زمانی که اسلام وارد ایران زمین شد تا کنون ادامه داشته است. کارنامه اسلام در طی فرون طلایی آن کارنامه یک فرهنگ انسانی است ، یک فرهنگ جامع که به قول فون گرونه باوم یک فرهنگ به قدر قامت انسان است. (زرین کوب ، 1362). پس شناساندن تمدن اسلامی و ایرانی را باید به مردم یاد آوری کرد . مدارس ، دانشگاهها ، حوزه های علمیه و سایر رسانه ها بهترین وسیله برای معرفی عظمت فرهنگ ایرانی و اسلامی هستند. سیستم آموزشی باید اهمیت ایرانی بودن را در پناه فرهنگ اسلامی به کودکان ، نوجوانان و جوانان تفهیم نماید.

ب-خودسازی اخلاقی و تقویت ایمان

هنگامی که تمام افراد جامعه هم سو و هم جهت رو به سوی یک معبود داشته باشند و دستورات خدای واحد را بکار برند، تقوی و فضایل اخلاقی در بین آنها رواج می یابد . با گسترش فضایل اخلاقی و احیای سنتهای دین مدار ، برتری های قومی و نژادی و طبقاتی در جامعه رو به افول نهاده ، جای خود را به همدلی ، مهر و محبت و برادری خواهد داد. در این رابطه قرآن کریم در آیه " یا ایها الذین امنوا اتقوا لله حق تقاته " ابتدا مومنان را به تقوی دعوت می کند تا مقدمه ای برای دعوت به اتحاد و انسجام باشد. در حقیقت دعوت بدون استمداد از یک ریشه اخلاقی و اعتقادی بی اثر یا بسیار کم اثر است . از این رو در این آیه کوشش شده است تا عوامل ایجاد کننده اختلاف و پراکندگی در پرتو ایمان و تقوی تضعیف گردد لذا ، افراد با ایمان را مخاطب ساخته می فرماید همگی از خدا بهره یزید و حق تقوی را به جا آورید سپس به نعمت بزرگ اتحاد و برادری اشاره کرده

و مسلمانان را به تفکر در وضع اندوهبار گذشته دعوت می نماید و می فرماید فراموش نکنید در گذشته چگونه با هم دشمن بودید ولی خدا در پرتو ایمان و اسلام دل‌های شما را به هم مربوط ساخت و شما دشمنان دیروز برادران امروز شدید. (تفسیر نمونه، جلد 20، ص 404)

پس هرچه در جامعه ای محوریت انسان بیشتر تحت الشعاع خدا محوری قرار گیرد، یکپارچگی بیشتر و خودخواهی‌ها و منیت‌ها که منشاء تفرقه هستند کمتر خواهد بود. قرآن این مهم را چنین بیان می نماید " و ما تفرقوا الا من بعدما جاء هم العلم بغیا بینهم " آنان پراکنده نشدند مگر بعد از آن که علم و آگاهی به سراغشان آمد و این تفرقه جویی به دلیل انحراف از حق بود. در این آیه تفرقه جویی را حب دنیا، ریاست، حسد و عداوت می داند که دانشمندان دنیا طلب و عوام متعصب و کینه توز دست به دست هم دادند و این اختلاف را به وجود آوردند. (تفسیر نمونه، جلد 3، ص 40)

ج - افزایش نظارت همگانی (امر به معروف و نهی از منکر)

خود سازی فردی، روح خود خواهی و تشمت را در جامعه از بین برده، صفا و صمیمیت را جایگزین آن می نماید. اما، میان انسانها، افرادی مشاهده می شوند که یا به دلایل عدم آگاهی و شناخت یا تعصبات کور و برخورداری از حد اقل کرامت نفس، سر جدال با حق و تمایل به گناه رفتار دارند. در چنین مواردی " اگر در مقابل گناهکار اقدام مناسب صورت نگیرد رفتار نابهنجار همانند یک بیماری مسری به دیگران سرایت می نماید و جامعه را از درون تهی می سازد. این اقدام مناسب، همان نظارت همگانی است که به صورت امر به معروف و نهی از منکر به اجرا در می آید". (قرائتی، 1384) خداوند در قرآن کریم پس از آنکه تو صیه به حیل الله نموده و مساله وحدت و اخوت را توصیف می نماید، بلافاصله بر امر به معروف و نهی از منکر که به منزله یک پوشش اجتماعی برای محافظت مردم است تاکید می نماید. بی اهمیتی به این اصل و وظیفه مهم و بی تفاوتی مردم نسبت به یکدیگر موجب می شود عواملی که دشمن وحدت اجتماعی است همچون

موریا نه از درون ، ریشه های اجتماع را بخورد و آن را از هم متلاشی سازد. از این رو است که قرآن همواره با دعوت از مسلمین به صلح و خوبی و امر به معروف و دوری از رذایل می خواهد وحدت جامعه پایدار بماند . در احادیث نیز موارد زیادی از معصومین آمده است که اگر این اصل فراموش شود جامعه به گناه و زشتی آلوده شده و مکارم اخلاقی از بین مردم رخت بر می بندد و اتحاد میان آنان زایل می گردد.

سخن گهر بار حضرت علی (ع) گویای این حقیقت است که فرمودند: " امر به معروف و نهی از منکر را ترک نکنید که افراد شرور و بد کار بر جامعه مسلط می شوند" (نهج البلاغه ، نامه 47) یا امام باقر (ع) که می فرمایند: امر به معروف و نهی از منکر فریضه بزرگ الهی است که همه واجبات با آن بر پا می شود و به وسیله آن امنیت برقرار شده ، کسب و کار مردم حلال و حقوق افراد تامین و در سایه آن آبادانی می آید ، از دشمنان انتقام گرفته می شود و کارها روبه راه می گردد. (وسایل الشیعه، جلد 11، ص 395) و در نتیجه این فریضه مسلما خیری جز آرامش ، یکدلی و وحدت نخواهد بود.

د - حضور در اجتماعات عبادی - سیاسی

براساس تعالیم دینی، اجرای فرایض دینی هرچه با اخلاص، در خلوت و دور از چشم مردم صورت گیرد، ارزش افزونتری دارد و در ارتقای معنوی انسان مؤمن تأثیر مهمتری دارد. با وجود این، اسلام دستور داده نماز به جماعت برگزار شود و ثواب این نماز بیش از آنچه تصور می رود، از نماز فرادا بالاتر است، زیرا بر اثر حضور مسلمانان، آنان از وضع یکدیگر با خبر می شوند؛ دلپایشان به یکدیگر نزدیک می گردد و... . نماز جماعت یک اجتماع عبادی روزانه است و نماز جمعه، اجتماعی عمومی تر و هفتگی است که امام جمعه باید به جای دو رکعت، خطبه بخواند و در خطبه ها علاوه بر مواضع، مسائل جهان اسلام را به آگاهی عموم نمازگزاران برساند و مصالح عمومی را مطرح کند و نیرنگهای استکبار و توطئه های آنان را گوشزد نماید. نماز عیدین (عید فطر و عید قربان) اجتماعی

دیگر است که سالانه برگزار می شود. از همه اینها مهمتر، عمومی تر و طولانی تر و متنوع تر، برنامه حج است که بر هر انسان مسلمانی واجب است، در صورت توانایی بدنی و مالی حداقل در طول عمر خود یک بار در این اجتماع مهم حضور یابد. در این عبادت عظیم، زمان واحد، مکان واحد، و حتی لباس یکسان در نظر گرفته شده است. هدف آن است که شرکت کنندگان علاوه بر تمرین تزکیه درونی و آمادگی بیشتر برای تقوا و روی آوردن به فضیلت، در میعادگاه اهل توحید یعنی مسجد الحرام و اطراف خانه کعبه، رنگ توحید و وحدت و یگانگی اجتماعی به خود گیرند .

مقام معظم رهبری نیز در این باره فرموده اند: «حج می تواند روح توحید را در دلها زنده کند، تکه پاره های امت بزرگ اسلامی را به هم وصل کند، عظمت مسلمانان را به آنان برگرداند و آنان را از احساس حقارت و ذلتی که برایشان تحمیل کرده اند، نجات دهد.» (روزنامه قدس ، 86/4/2)

ه- تلاش بیشتر برای پیشرفت در عرصه علم و فناوری

تولید دانش و فناوری از مهمترین ابزارهای توسعه و در عین حال از جمله شاخصهای پیشرفت در سطح بین المللی است و یکی از مهمترین عوامل اقتدار ، عزت و سربلندی هر ملتی می باشد. پیشرفت علمی پایه های استقلال یک ملت را تقویت می نماید . کشوری که مردم آن از علم بی بهره باشند در عرصه بین المللی جایگاهی نخواهند داشت. ملت ایران در صورتی می تواند یک الگوی حسنه باشد که در تمام ابعاد مختلف خود را تقویت کند .

توسعه و رشد در ابعاد کیفی و کمی آن مستلزم توجه کامل به سرمایه های فکری و تبدیل آن به دانش و فناوری می باشد. کارآمدی نظام اقتصادی ، اجتماعی و هدایت صحیح سرمایه ها منوط به واگذاری نقش های مناسب به نیروهای متخصص و ماهر است. از این رو متخصصین هر کشور و نیروی انسانی آن به منزله سرمایه ملی می باشند که این سرمایه مدام در حال تولید ثروت ملی می باشند. کمبود سرمایه های فکری موجب عقب افتادگی جامعه می شود و جامعه عقب مانده

همواره وابسته به بیگانگان خواهد بود که باید محصولات علمی خود را از بیگانگان تکدی نماید. همین عامل موجب وابستگی و استثمار کشور خواهد شد. (غفوری و اکبری، 1378)

لذا بر مسئولین است که با برنامه ریزی دقیق و تخصیص منابع مالی لازم به این مهم یعنی تجهیز مراکز علمی به امکانات، وسایل، مواد منابع اطلاعاتی، کتب مرجع، اینترنت و ارتقاء سطح کیفی دانشگاهها و مراکز آموزش عالی و تحقیقاتی، تقویت جدی تحقیقات و توجه به بخش خصوصی و ایجاد همکاری های لازم بین مراکز تحقیقاتی و علمی، زمینه ارتقاء، پیشرفت و توسعه همه جانبه کشور را فراهم نمایند. تا ملت ایران بتوانند در تمام عرصه های بین المللی سربلند و پیروز باشند که خود این امر باعث عزت و یکپارچگی کشور می شود.

نقش دانشگاه اسلامی در تقویت و بهبود اتحاد ملی و انسجام اسلامی

مقام معظم رهبری در سخنرانی خود به مناسبت حلول سال نو می فرمایند: " این یک حقیقتی است که ملت ایران بر اثر تسلط قدرتهای طاغوتی و قدرتهای فاسد و دولتهای وابسته یا بی کفایت در طول دهها سال - شاید نزدیک به دوپست سال - دچار عقب ماندگی های زیادی در عرصه های گوناگون بوده است. امروز که ملت ایران به برکت اسلام و نظام جمهوری اسلامی به خود آگاهی و اعتماد به نفس دست یافته است، باید ما این فاصله های طولانی را با سرعت طی کنیم. ما فاصله های بسیار زیادی با آنچه که شأن ایران سربلند و پُرافتخار است، داریم؛ این فاصله ها جز با همت بلند، جز با امید بی پایان، جز با تلاش همه جانبه ی ملی میسر نخواهد شد. " (مقام معظم رهبری، سخنان نوروزی، 1386)

بی شک یکی از راههایی که می تواند این فاصله را پر نماید آموزش عالی به ویژه دانشگاههای اسلامی می باشند. دانشگاهها و مراکز آموزش عالی هر جامعه معرف و مبین بالاترین سطح تفکر و علم آن جامعه محسوب می شوند و اصول جهان بینی و نظام اعتقادی و ارزشی جامعه را در خود متجلی می سازند و با تربیت متفکران و دانشمندان و مدیران آینده در جهت بخشیدن به

حرکت‌های گوناگون فکری، اعتقادی، فرهنگی و سیاسی جامعه مؤثر واقع می‌شوند. از اینجا می‌توان گفت که دانشگاه‌های مختلف جهان، علاوه بر اشتراکاتی که به اعتبار دانشگاه بودن، با یکدیگر دارند، به اعتبار تعلق به جوامعی با بینش‌ها و ارزش‌های مختلف واجد خصوصیات هستند که آنها را از یکدیگر متفاوت و متمایز می‌سازد. جامعه ایرانی که در انقلاب اسلامی خود با رویکردی الهی و معنوی، جهان‌بینی و نظام ارزشی اسلامی را بر مبنای شئون گوناگون زندگی خود قرار داده، خواهان آن است که دانشگاه‌هایی متناسب با مبانی و ارزش‌های اسلامی داشته باشد تا هم بتواند در آن دانشگاه‌ها از مبانی و معیارهای خود آگاهی و شناخت دقیق‌تر و ژرف‌تر حاصل کند و هم با تربیت متفکران و مدیران بر وفق آن مبانی و معیارها، به ترویج و تعمیم آنها در کل جامعه مبادرت نماید.

با بررسی ساختار کلی هر یک از استان‌های کشور از نظر اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی روشن می‌شود که عامل عمده توسعه نیافتگی استان‌های محروم کشور به طور عمده فقدان نیروی انسانی متخصص بومی و نداشتن زیرساخت‌های لازم جهت جذب نیروی متخصص بوده است از این رو از سوی برنامه ریزان برای رسیدن به توسعه منطقه ای تاسیس یا تقویت دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی احساس می‌شود. (بوذری، 1383) که این عمل باعث ایجاد اتحاد محلی، منطقه ای و به طبع آن اتحاد ملی می‌گردد.

دانشگاه‌ها به ویژه دانشگاه‌های اسلامی از طریق ارتباط با کسب و کار محلی، صنعت، آموزش‌های هدفمند، مشاوره های تحقیقاتی و خدماتی، ایجاد مراکز رشد تحقیقاتی و شرکتهای تحقیق و توسعه¹، تجاری سازی آموزش عالی از طریق شرکتهای زایشی²، بکارگیری دانشجویان در کسب و کار محلی و گره زدن پروژه های دانشجویان با نیاز های کسب و کار و اقتصاد محلی باعث توسعه مناطق می‌گردند که این توسعه محلی زمینه ساز جلب توجه سرمایه گذاران خارجی شده و در نتیجه باعث توسعه کشور خواهند شد. و همین عامل نیز باعث ایجاد پیوند بین مردم شده و باعث اتحاد و انسجام جامعه می‌گردد. به راستی دانشگاه اسلامی چیست و چه ویژگی هایی دارد؟

1-R&D

2-spin-off

مفهوم دانشگاه اسلامی:

دانشگاه اسلامی دانشگاهی است که در آن تقویت و باروری دانش همراه است با به کارگیری نگرش اسلامی درباره محتوای آن، تلاش در جهت تقویت و باروری دانش در زمینه های متفاوت البته متضمن بهره گیری از دستاوردهای علمی دانشمندان در حیطه های مختلف علم و دانش بشری صرف نظر از وابستگی های فرهنگی تاریخی و جغرافیایی آنان است. (صفایی مقدم، 1383)

اسلامی شدن دانشگاهها فرایندی بلند مدت، خود جوش و خود انگیزه، تعالی دهنده علم و فناوری، ایجاد کننده روحیه نو آوری و ابتکاری باشد که با توجه به ارتباط علوم و ارزشها، نیازهای مادی و معنوی انسان را برطرف نموده و راهنمای انسانها برای رسیدن به کمال حقیقی می باشد و در عرض دانشگاهها ی جدید قرار نمی گیرد.

اصول دانشگاه اسلامی

برای بررسی اصول دانشگاه اسلامی ابتدا باید به اصول عمومی دانشگاهها پرداخت که

عبارتند از:

- 1-اهتمام به علم و دانش و اعتقاد به تأثیر بنیادی و قطعی آن در اداره صحیح جامعه و تأمین رفاه و سعادت مردم و رشد و توسعه متوازن.
- 2-اهمیت داشتن فکر و اندیشه و وجود آزادی برای تحقیق و نقد و بررسی آراء و نظریات گوناگون.
- 3-داشتن پیوند با واقعیتهای جامعه و توجه به جنبه های عملی و کاربردی اندیشه های نظری.
- 4-داشتن آگاهی از مسایل و مباحث فکری و اجتماعی در عرصه سیاسی جامعه مشارکت در صحنه زندگی اجتماعی و ایفای نقش در آن.
- 5--شناخت سنتها و مفاهیم اخلاقی و ارزشی و فرهنگی جامعه.

اصول اختصاصی دانشگاه اسلامی :

علاوه بر اهتمام به اصول عمومی دانشگاهها، دانشگاه اسلامی به اعتبار اسلامی بودن خود ویژگیهایی دارد که ذیلا و به ترتیب اهمیت و اولویت به آنها اشاره می شود:

1- دانشگاه اسلامی دانشگاهی است که در آن : بینش توحیدی بر تمامی شئون دانشگاه و تفکر و اندیشه دانشگاهیان حاکمیت دارد و علم آموزی به منزله یک عبادت در جهت ایجاد و تقویت این نگرشها ایفای نقش می کند .

2- دانشگاه اسلامی دانشگاهی است که در آن: محیطی سرشار از معنویت و مکارم اخلاق به منظور رشد و تعالی فردی و تربیت صحیح و تزکیه و تعلیم نفوس ایجاد می شود و حیات و شخصیت معنوی و اخلاقی افراد اعتلا می یابد.

3- دانشگاه اسلامی دانشگاهی است که در آن: افراد در پرتو معارف اسلامی با احساس تعهد و مسوولیت نسبت به رشد و تعالی جامعه و تحقق اهداف و ارزشهای اسلامی در فعالیتهای اجتماعی مشارکت می جویند.

در کل ملاکهای زیر را می توان معرف دانشگاه اسلامی بر شمرد:

اهتمام به علم و دانش - تعالی دهنده علم و فناوری - ایجاد جامعه اطلاعاتی - ایجاد کننده روحیه نو آوری و ابتکار - ارتباط علوم و ارزشها - برطرف نمودن نیازهای مادی و معنوی افراد - راهنمای انسانها برای رسیدن به کمال حقیقی - روحیه تحقیق و پژوهش - مشارکت در امور. اهتمام به علم و دانش و پاسخگویی به جامعه.

نتیجه :

نامگذاری سال 1386 به نام سال اتحاد ملی و انسجام اسلامی از جانب مقام معظم رهبری خود بیا نگر اهمیت این موضوع در تداوم ، بقا و استواری اسلام و مسلمین و پیچیدگی و به هم تنیدگی اتحاد ملت ایران و نقش آن در انسجام و استحکام روابط مسلمین دارد. با کمی تامل در این مسئله می توان ریشه های اتحاد ملی و انسجام اسلامی را در سخنان امام خمینی (ره) پیدا نمود که ایشان نیز با تاسی از قرآن کریم و پیامبر اکرم (ص) و ائمه اطهار با نگاهی ژرف و موشکافانه به این مسئله اساسی پرداختند.

برای رسیدن به این امر مهم راهکارهایی مانند: تقویت عزت عمومی، ارائه تصویر روشن از تمدن ایران و اسلام، افزایش نظارت همگانی (امر به معروف و نهی از منکر)، خودسازی اخلاقی و تقویت ایمان، حضور در اجتماعات عبادی-سیاسی و توجه به دانشگاههای اسلامی می تواند مسولین کشور و مردم را برای دستیابی به وحدت ملی و انسجام اسلامی یاری نماید. همچنین دانشگاههای اسلامی از طریق الف - اهتمام به علم و دانش ب- اهمیت داشتن فکر و اندیشه و وجود آزادی برای تحقیق و نقد و بررسی آراء ج- داشتن پیوند با واقعتهای جامعه د- شناخت سنتها و مفاهیم اخلاقی و ارزشی و فرهنگی جامعه ه- محیطی سرشار از معنویت و مکارم اخلاق به منظور رشد و تعالی فردی و تربیت صحیح و تزکیه و تعلیم نفوس و توجه به توسعه تمام مناطق کشور ملت و دولت را در رسیدن به اتحاد ملی و انسجام اسلامی کمک می نماید.

پیشنهادهات :

برای اسلامی شدن دانشگاههای توان پیشنهادات زیر را ارائه داد:

- همکاری و مشارکت دانشگاه و حوزه به عنوان دو قطب سیال تولید علم
- تحول در ساختار آموزش عالی و حرکت از سوی تمرکز به سمت الگوهای مشارکتی
- فراهم نمودن امکانات مناسب برای هیئت علمی جهت مشارکت در تصمیم گیریها و برنامه

ریزی ها

- بوجود آوردن محیطی آزادمنشانه و گفتگو در دانشگاه در برنامه ریزی آموزشی و پژوهشی و درسی و نقد آن
- حمایت آزادمنشانه از انجمنهای علمی _ مذهبی دانشگاهیان
- احیا و ترویج سنت وقف در توسعه دانشگاهها
- احیای سنت رحله های اسلامی و حمایت از آن
- پاسخگو بودن دانشگاه در قبال کیفیت امور

منابع:

- بوذری، سیما(1383)" آموزش عالی و محرومیت زدایی" دایره المعارف آموزش عالی. تهران بنیاد
دانشنامه بزرگ فارسی
تفسیر نمونه . جلد سوم.ص 40
تفسیر نمونه .جلد20. ص 404
روزنامه قدس ، 86/4/2
روزنامه جمهوری اسلامی، 86/03/01
زرین کوب ، عبدالحسین(1362) " کارنامه اسلام " تهران ، انتشارات امیرکبیر
صحیفه نور ، جلد 3، ص 89
صفایی مقدم ، مسعود(1383) " دانشگاه اسلامی: آموزش علوم و تربیت اسلامی " دایره المعارف
آموزش عالی. تهران بنیاد دانشنامه بزرگ فارسی
غفوری، علی و اکبری ، حمید(1378) " رسانه ها و استعدادهای درخشان " طب و تزکیه، شماره
35، زمستان 1378
قرائتی ، محسن(1384) " ده درس پیرامون امر به معروف و نهی از منکر "، ناشر مرکز فرهنگی
درسهایی از قرآن
مقام معظم رهبری ، بیانات در دیدار با کارگزاران نظام، 86/1/17
مقام معظم رهبری ، بیانات در حرم مطهر رضوی ، 86/1/1
مقام معظم رهبری ، بیانات نوروزی ، 86/1/1
نهج البلاغه . مترجم، شیروانی ، علی.نامه 47
وسایل اشیعه، جلد 11، باب اول. ص 395